

STOWARZYSZENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW POLICYJNYCH
ZARZĄD WOJEWÓDZKI W OLSZTYNIE.

Informacja

W sprawie równoważnika pieniężnego za
remont lokalu mieszkalnego

Julian Czajka

2013-01-16

(Opracowanie jest odpowiedzią na pytania sformułowane przez Jerzego Krawczyka
przewodniczącego Komisji Prawnej Zarządu Głównego SEiRP)

Informacja

W sprawie równoważnika pieniężnego za remont lokalu

- 1. Jak traktować różne wyroki przed WSA i kasacyjne NSA (są pozytywne i negatywne dla skarżących w podobnych sprawach). Czy wyrok w sprawie Hieronima B jest obowiązujący dla wszystkich, jako ostateczny i nie podlegający zaskarżeniu?**

- Ustawa z dnia 30.08.2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (j.t. Dz. U. z 2012 r., poz.270) w art. 170 stanowi, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a w przypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.
- Według art.190 w/w ustawy, sąd któremu sprawa została przekazana, związany jest wykładnią dokonaną w tej sprawie przez Naczelny Sąd Administracyjny.
- Wyrok NSA sygn.. akt I OSK 2177/11 z dnia 28.06.2012 r. (kasacyjny) rozstrzyga ostatecznie o braku podstaw prawnych do przyznania emerytom i rencistom policyjnym prawa do równoważnika pieniężnego za remont lokalu mieszkalnego z mocy prawa - w konkretnej sprawie i zawiera poglądy najwyższej instancji sądowej w sprawach administracyjnych, jak należy postępować w podobnych sprawach – na zasadzie autorytetu sędziów NSA z reguły uznawanego przez sędziów WSA.

- 2. Czy sprawy dot. równoważnika mogą toczyć się przed Sądami Pracy (jest opinia, że to wyłącznie decyzje administracyjne)?**
- 3. Czy sprawy dot. równoważnika mogą toczyć się przed Sądami Cywilnymi.**

Prawo do równoważnika pieniężnego było przyznawane na podstawie decyzji administracyjnej uprawnionego organu policyjnego i może być cofnięte odpowiednim przepisem prawnym lub decyzją administracyjną tegoż organu.

Do rozpoznawania spraw sądowno-administracyjnych powołane są sądy administracyjne (art. 2 ustawy - prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). Zatem tego rodzaju spraw nie mogą rozpoznawać sądy pracy i sądy cywilne.

Wyjątkowo, sąd cywilny uprawniony jest do orzekania w sprawie o odszkodowanie na rzecz osoby, która poniosła szkodę w skutek niewykonania orzeczenia sądu administracyjnego. (art. 154 § 4 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi)

- 4. Cytuję fragment wyroku WSA, proszę o komentarz : „organ powinien dokonać czynności materialno-technicznych ustalenia wysokości świadczenia oraz wypłaty równoważnika, ewentualnie gdyby organ uznał, że żądanie wypłaty równoważnika nie może być spełnione, wówczas winien załatwić sprawę tego żądania przez wydanie decyzji administracyjnej stosownie do art. 104§1 lub art. 105§1 w zw. z art. 61§ 1 kpa”**

Cytowany fragment wyroku WSA należy rozumieć jako obowiązek wydania decyzji (art.104§1 kpa), a gdy postępowanie stało się bezprzedmiotowe (np. wskutek cofnięcia wniosku) – obowiązek wydania decyzji o umorzeniu postępowania w związku ze złożonym wnioskiem (art. 61§1 kpa), zarówno w sytuacji, gdy przyznaje się uprawnienia do wypłaty równoważnika, jak i odmawia się tego uprawnienia.

5. **Cytuje następny fragment wyroku i proszę jak wyżej : „Sąd wyraził też pogląd, że samo uchylene przepisu §8 rozporządzenia MSWiA z dnia 28 czerwca 2002 r., wbrew stanowisku organów orzekających w sprawie, nie pozbawiło skarżącego z dniem 1 stycznia 2006 r., „z mocy prawa” uprawnienia do równoważnika ... przyznanego mu ostateczną decyzją KPP w Krośnie O., Nr 19/2001”.**

Skoro rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych uchylające przyznane wcześniej emerytom i rencistom uprawnienia do przedmiotowego równoważnika nie zawierało odniesienia do już wydanych decyzji pozytywnych w sprawach indywidualnych, to rozporządzenie ministra nie mogło uchylić tych decyzji z mocy prawa lecz w tej sytuacji niezbędne było również wydanie indywidualnych decyzji administracyjnych. Wobec braku takich decyzji prawo do równoważnika nie wygasło z dniem wejścia w życie tego nowego rozporządzenia, lecz mogło wygasnąć w dacie określonej prawomocną decyzją o cofnięciu przyznanego równoważnika.

6. **Cytuję następny fragment i proszę jak wyżej : „Dalej Sąd ten przyjął, że ostateczna decyzja KPP w Krośnie O., z dnia 22 czerwca 2001 roku Nr 19/01 przyznająca skarżącemu prawo do równoważnika pieniężnego... obowiązywała i wywoływała skutki prawne zarówno w okresie za który wypłaty żąda skarżący (2006 – 2008), jak również w dacie rozstrzygnięcia i załatwienia przez organy zarówno pierwszej jak i drugiej instancji sprawy administracyjnej, gdyż nie została ona wyeliminowana z obrotu prawnego inną ostateczną decyzją administracyjną”.**

Ponieważ nie było w przedmiotowej sprawie innej decyzji administracyjnej wydana wcześniej decyzja pozytywna obowiązywała nadal aż do czasu ewentualnego wyeliminowania jej z obrotu prawnego inną ostateczną decyzją administracyjną.

7. **J.w : „NSA zwrócił uwagę, iż wbrew temu co wykazywał organ, zmiana stanu prawnego wskutek nowelizacji cyt. Rozporządzenia nie spowodowała automatycznie wygaśnięcia z dniem 1 stycznia 2006 roku decyzji administracyjnych przyznających emerytowanym funkcjonariuszom policji prawo do przedmiotowego równoważnika. Brak w nowej regulacji postanowień co do losu decyzji wydanych przed jej wejściem w życie sprawił, że decyzje te wiążą nadal, mimo że przestała istnieć lub zmieniła się podstawa prawna, która uzasadniała ich wydanie. Powyższe stanowisko zostało zaakceptowane w orzecznictwie NSA i WSA, co w pełni uzasadnia stwierdzenie, że powyższy pogląd należy uznać za utrwalony w orzecznictwie”.**
8. **J.w : „NSA podziela jednocześnie stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym wyeliminowanie z obrotu prawnego wspomnianej decyzji ostatecznej mogło nastąpić jedynie poprzez zastosowanie odpowiednich trybów nadzwyczajnych lub na skutek**

zastosowania określonych przepisów intertemporalnych (prawo międzyczasowe – przepisy rozwiązujące kolizję między ustawą dotychczasową a ustawą nową). Dopóki jednak decyzja o przyznaniu uprawnienia nie zostanie wyeliminowana z obrotu w sposób przewidziany prawem, będzie ona wywoływać skutek wiążący trwale podmioty i strony zainteresowane ich rozstrzygnięciem”.

NSA w swoich orzeczeniach nie podzielił poglądów emerytów i rencistów policyjnych, że po wydaniu przez Ministra Spraw Wewnętrznych rozporządzenia odbierającego im uprawnienie do równoważnika pieniężnego za remont mieszkania, uprawnienie to nadal zostało utrzymane. Wprost przeciwnie, NSA uznał, że brak ustawowych podstaw do utrzymania tegoż uprawnienia. Błędem nowego rozporządzenia było brak regulacji co do losów decyzji wydanych przed wejściem w życie tegoż rozporządzenia. To sprawiło, że decyzje wiążą nadal mimo że przestała istnieć lub zmieniła się podstawa prawna, która uzasadniała ich wydanie, zdaniem NSA, wyeliminowanie z obrotu prawnego tych decyzji wymaga zastosowania odpowiednich trybów nadzwyczajnych lub określonych przepisów międzyczasowych, rozwiązujących kolizję między rozporządzeniem dotychczasowym a rozporządzeniem nowym. Jak wiadomo Minister Spraw Wewnętrznych nie uzupełnił swojego rozporządzenia o przepis dotyczący uchylecia wcześniej wydanych decyzji w sprawach indywidualnych. Pozostaje zatem możliwość przeprowadzenia przez uprawniony policyjny organ administracyjny postępowania w trybie nadzwyczajnym, sugerowanym przez NSA.

Moim zdaniem, takim trybem może być wznowienie postępowania określone w art. 145§1, pkt. 8 kpa, na tej podstawie, że „decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone lub zmienione”, jeżeli przyjmie się że tą inną decyzją było wcześniejsze, zmienione rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych przyznające uprawnienie do przedmiotowego równoważnika.

Opinię tę formułuję na użytek wewnętrzny Stowarzyszenia, a nie policyjnych organów administracyjnych, które mają własne niewątpliwie profesjonalne, służby prawne.

W sprawie tej można wysnuć wniosek, że dopóki w policyjnej ustawie emerytalnej nie będzie zagwarantowane prawo emerytów i rencistów do równoważnika pieniężnego za remont ich lokali mieszkalnych (a na przyznanie takiego prawa się nie zanosi), dopóty te osoby nie mają prawnie uzasadnionego roszczenia o wypłacenia im takiego równoważnika jeżeli wskutek zmiany rozporządzenia sprawa wewnętrznych odbierającego im ten równoważnik jednocześnie wygaszono indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznane im uprawnienia do tego równoważnika. Jeżeli zaś wcześniejszych decyzji o przyznaniu im tego równoważnika nie uchylono inną decyzją administracyjną, zainteresowani emeryci i renciści policyjni mogą żądać wypłaty tegoż równoważnika aż do chwili wyeliminowania tych decyzji wcześniejszych z obrotu prawnego.

Można zasadnie założyć, że gdy zainteresowana osoba upomni się o przedmiotowy równoważnik zostanie wydana decyzja o jego cofnięciu, zaś ewentualne zaskarżenie tej decyzji do sądu administracyjnego uruchomi jałowe tryby procesu sądowego. Cofnięcie uprawnienia do równoważnika pieniężnego za remont mieszkania w innym trybie niż

określonym prawem i wskazanym przez NSA, to jest nie przez uchylene wcześniejszej decyzji przyznającej to uprawnienie, jest niedopuszczalne.

Jeżeli sąd (WSA lub NSA) stwierdził nieważność tej czynności lub aktu, strona po uprzednim pisemnym wezwaniu właściwego organu do wykonania wyroku lub załatwienia sprawy, może wnieść skargę w tym przedmiocie do WSA, żądając wymierzenia temu organowi grzywny (art. 154§1 prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi).

Według art. 155§1 tegoż prawa w razie stwierdzenia w toku rozpoznawania sprawy istotnych naruszeń prawa lub okoliczności mających wpływ na ich powstanie, skład orzekający sądu może, w formie postanowienia, poinformować właściwe organy lub ich organy zwierzchnie o tych uchybieniach.

Szkoda, że NSA nie skierował w tej sprawie odpowiedniej sygnalizacji do Ministra Spraw Wewnętrznych.

Prezydium ZW SEiRP w Olsztynie, uważa że Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych z uwagi na stwierdzone w przedmiotowej sprawie przez sądy administracyjne uchybienia proceduralne, a nie merytoryczne, nie powinno dalej zajmować się tą sprawą.

Julian Czajka

Członek Zarządu Wojewódzkiego SEiRP w Olsztynie.